

«БЕКІТЕМІН»
«Самұрық» бебекжай-балабақшасының»
менгерушісі Д.Сейткасимова
2022 жылғы « ___ »

Озық педагогикалық тәжірибе мектебі
«Педагогтардың кәсіби қызметіндегі электрондық білім беру
ресурсстары»

Мақсаты: Педагогтарға білім беру ресурстарын жасау және оларды өз
тәжірибесінде кеңінен қолдануды үйрету

Мазмұны	Мерзімі	Жауаптылар	Аяқталу нысаны
№1 отырыс Жаңа 2022-2023 оқу жылындағы жұмыс жоспарын бекіту. 2. Негізгі жұмыс бағытымен танысу.	қыркүйек	Тәрбиешілер	хаттама
1. Microsoft office Word бағдарламасында жұмыс жасау 2. Тәжірибелік тапсырмалар	қазан	Тәрбиешілер	хаттама
1. Microsoft Office Excel бағдарламасында жұмыс жасау 2. Тәжірибелік тапсырмалар.	қараша	Тәрбиешілер	хаттама
1. Microsoft office Power Point бағдарламасында жұмыс жасау 2. Тәжірибелік тапсырмалар	қаңтар	Тәрбиешілер	хаттама
1. ФотоШОУPRO бағдарламасында жұмыс жасау 2. Тәжірибелік тапсырмалар.	ақпан	Тәрбиешілер	хаттама
1. InShot бағдарламасында жұмыс жасау 2. Тәжірибелік тапсырмалар.	Наурыз	Тәрбиешілер	хаттама
1. CapCut бағдарламасында жұмыс жасау 2. Тәжірибелік тапсырмалар.	Мамыр	Тәрбиешілер	хаттама

Тұзғен

Д.Сейткасимова

**«Самұрық» бөбекжай-балабақшасында» педагог қызметкерлердің
компьютерлік сауаттылығын арттыру мақсатында өткізілген түсіндірме
жұмыстарының
ХАТТАМАСЫ**

Откізілген мекен-жайы: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының гимараты.

Откізілген мерзімі: 18.10.2022 жыл.

Катысушилар: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешілері, тәрбиеші көмекшілері, медбике.

Күн тәртібінде: 1. Microsoft office Word бағдарламасында жұмыс жасау туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының менгерушісі Д.Сейткасимова:

Windows жүйесіндегі жұмыс істеу негіздерінің басталу уақыты 1981 жылы MS(PC)-DOS операциялық жүйесі IBM дербес компьютерлермен бір мезгілде пайда болып, әрбір компьютерге орналастырылған болатын MS-DOS операциялық жүйесі тек бір адамның жұмыс істеуіне арналған болатын және бір мезетте тек бір мақсатты ғана шешетін, оның үстіне MS-DOS операциялық жүйесі компьютердің тек 640 кб жедел жадын ғана (RAM) пайдалана алатын еді.

Адам мен компьютер арасындағы байланысты ұйымдастырушы қызметін, яғни пайдаланатын негізгі интерфэйс рөлін MS-DOS жүйесінде командалық жол атқарды. Бұл жол арқылы MS-DOS жүйесі мен адам арасындағы сұхбат ынғайсыз жүргізіледі, ЭЕМ-ді басқаруға арналған қажет жүзден астам командалар пернелерден енгізіліп барып орындалады. Командаларды жазу тәртібі өте курделі деуге болады, кейде бір команданы орындау үшін ондаған символдарды теруге тура келеді. Осы операциялық жүйемен негізінен тек маман программаушылар ғана тікелей жұмыс істейді де, көптеген адамдар ондай дәрежеге көтеріле алмайды.

Жүйелік программалық қоршаулар негізінен компьютердің файлдық жүйесімен жұмыс істеуді женілдетті, яғни қажет информациины жылдам әрі женіл тауып, оның мазмұнын қарауға және жұмыс істеуге өз септігін тигізді. □

Кез келген операциялық жүйе сияқты Windows ортасының негізгі ядросы, жедел жадты басқаратын ішкі жүйесі, файлдық жүйесі, енгізу-шығару құрылғыларымен жұмыс істейтін драйверлері, т.б. жүйелері бар. Ол жұмыс кезінде мынадай мәселелердің орындалуын қамтамасыз етуi тиic:

- компьютердің барлық аппараттық құрал-жабдықтарын басқару;
- файлдық жүйемен жұмыс істеуді қамтамасыз ету;
- қолданбалы программаларды іске қосу.

Бұган қоса WINDOWS жүйесі:

- бір уақытта бірнеше программалардың жұмыс істеуін;
- әр түрлі программалар арасында мәліметтер алмасуын;
  - масштабталатын шрифтерді сұймелдеуді;
  - мультимедия мүмкіндіктерін пайдалануды;
- бірінгай анықтамалық жүйе жұмысын қамтамасыз ете алады

Негізгі ұғымдары[өндеу | қайнарын өндеу]

Терезе — экранның төртбұрышты қоршаулы аймағы. Онда әр түрлі программалар орындалады. Кез келген мәліметтер өндөліп түзетіледі және басқару әрекеттері жүргізіледі. Терезе шекаралары- бұл терезенің периметр бойынша өтетін тік және көлденең сызықтар. Қолданбалы программа терезесі-бұл терезеде негізгі қолданбалы программалар жұмысы атқарылады. Ол экранның бөлігін немесе оны толық алып тұра алады. Экран бетінде бір мезетте бірнеше терезе орналаса береді. Мұнда кез келген қолданбалы программаның өзіне тән жұмыс істеу терезесі болады, бірақ олардың негізгі элементтері бірдей болып жасалған. Егер терезенің жбатын болсақ, дәл сол уақытқа дейін екпінді күйде болып жұмыс істеп тұрған программаның жұмысы да аяқталады.

Кез келген терезенің белгілі бір шектеулі мөлшері болады, сондықтан информация көп болса, ол терезеге симай қалады. Мұндай жағдайда терезенің он жақ шетінде (төменгі шетінде) айналу сызықтары деп аталатын элемент пайда болады. Бұл элементтің пайда болуы осы мезетте терезе ішіне симай сыртта орналасқан информацияның бар екенін көрсетеді.

Экран бетіндегі программалар мен құжаттар орналасатын терезелер үш түрлі болады

- толық экранды терезе, яғни терезе экранды толығымен алып тұрады;
- қалыпты күйдегі терезе, яғни терезе экранның белгілі бір бөлігін алып тұрады;
- белгіше (пиктограмма) түрінде, яғни терезе кішірейтіліп белгішеге айналып кеткен.

Негізгі технологиялық принциптері[өндеу | қайнарын өндеу]

Енді Windows ортасының DOS технологиясында кездеспейтін кейбір технологиялық принциптерін атап өткен жөн болар.

Жұмыс істейтін әрбір адамға арналған стандартты интерфейс. MS – DOS операциялық жүйесінде жазылған программалардың өзіндік интерфейсі болған еді, олар: меню жүйесі (көлденең, сырғып түсетін, қалқып шығатын, иерархиялық), сұхбаттасу тәсілдері (мәліметтер енгізу, вариантарды тандау) және т.б.

Мұндай тәсіл жаңа программаларға көшкен сайын әрбір адамға қайтадан оқып-үйрену қажеттілігін туғызатын. Бірақ көптеген ірі фирмалардың программалық өнімдернің бәрінде де тұрақты пайдаланылатын тұрақты пайдаланылатын тұрақтыарасында алшақтық жетіл артылатын. Ал Windows жүйесінде көптеген іс-әрекеттер программалардың әр түрлілігіне қарамастан біртекtes командалар арқылы орындалып, бірдей терезелер көмегімен өндөлетін болып, ортақ технология іске асқанын практика жүзінде көрсете білді. Бұл принцип бойынша графикалық

технологиядағы көптеген операцияларды орындау үшін тышқан сілтемесі экран элементіне апарып, оның сол немесе оң батырмасын шерту жеткілікті.

Бұл тәсілмен төмендегі әрекеттерді орындауға болады

- программа немесе құжат терезесінің аумағын кішірейту, үлкейту және бұрынғы қалпына келтіру;
  - көлденең орналасқан меню командаларын таңдау;
  - экранға шығатын меню командаларын таңдау;
    - аспаптар тақтасы командаларын таңдау;
    - мәліметтері бар тізімнің бір жолын белгілеу;
      - командалық батырманы басу, таңдау;
      - ауыстырып қосқыштың мәнін өзгерту;
- мәтіндік информациины енгізу кезінде курсордың орналасу өзгерту;
- мәтін енгізілетін өріс жолдарының бірін таңдап, оған мәлімет енгізу және көптеген басқа әрекеттер.

Программалар терезесінде құжатпен жұмыс істеу барысында бізге үнемі мәтін фрагменттерімен, үзінділермен (текстің белгілі бір бөлігімен, суретпен, кестелермен) әртүрлі операциялар орындауға тұра келеді. Ол операциялар мынадай іс-әрекеттерден тұрады: - фрагментті көшіру, тасмалдау жою, олардың шрифтерін мөлшерін өзгерту, жиектеу, кейбір жерлеріне көлеңке түсіріп қараңғылау т.б. Мұндай операциялар екіге бөлініп орындалады. Ең алдымен біз фрагментті белгілеп алуымыз керек. Оның түріне немесе программа талабына сай фрагментті әр түрлі тәсілдермен белгілейді. Мысалы, мәтін бөлігін (символды, сөзді, жолды, абзацты, т.б.) тышқанның көмегімен немесе арнайы перне және бағыттаушы тілсзызық символдар арқылы белгілеп алуға болады. Графиктік түрдегі фрагменттің белгілеуде, әдетте қайшымен қиоды қолданады.

Егер белгілеу барысында қандайда бір қате жіберілсе, онда фрагментті тыс жерде (ал кейде фрагменттің өзінде де) тышқанды жай шерту жеткілікті – мұның нәтижесінде белгілеу әрекеті алынып тасталынады, яғни орындалмайды.

Жұмыс істеуді жаңадан үйреніп жүргендер ешбір объектіні белгілеместен команда орындауға тырысады. Мұндай істің нәтижесі қандай болмақ?

- кейде бұл команда орындаусыз қалады (мысалы буферге жоқ фрагментті алуға болмайды);
- кейде команда ескерілмей еленбей де қалады (мысалы шрифті өзгертуде);
  - кейде команда үнсіз келісім бойынша орындалыпта кетеді.

Сондықтан осындай қателерден аулақ болу үшін фрагментті алдын ала белгілеп алушы ешқашанда естен шығармау керек?

Мысалы егер де суреттің бір бөлігі қайшымен қылып белгіленген болса, ондатышқан курсорын сол сурет болігіне жеткізіп, сол немесе оң жақ батырмасын баспы тұрып, жа орынға бекітеді. Егер оны ауыстыру барысында пернесін басып тұратын болсақ онда жаңа орынға сол сурет фрагментінің көшірмесі орналасады. Осындай жолмен үнемі көшіру мен орнын ауыстыру амалдарын қатар қолдануға тұра келеді. Мыс көп

элементтерүкес болып келеді күрделі схеманың суретін салу үшін оның бір элементін сзып алып (айталық тіктөртбұрыш) сонаң соң режимінде оның санын көбейте отырып, көшірмесін алуға болады. Ақырында осы әдіспен тасмалдау режимінде экрандағы элементтердің шеттерін тегістеп түзетуге болады.

Улкейтілмеген терезелер мен шартбелгілердің орнын ауыстыру Көп жағдайларда тышқанның сол жақ батырмасымен бірге Ctrl пернесін бассак, онда программалық элементтердің бір топтан екінші топқа көшіруге болады; графикалық редактордың жұмыс аумағындағы суреттің белгіленген фрагменттің жаңа орынға ауыстыру немесе оның көшірмесін алу.

Әдетте, мұндай фрагмент ролін көбіне басқа графиктік файлдан мәтіндік күжатқа қойылуға тиіс бейне суреттер атқарады;

- Word редакторында мәтіндік информацияның белгіленген фрагментті басқа жерге ауыстыру немесе оның көшірмесін алу;
  - Суреттер мен кестелердің орнын ауыстыру және көшірмелерін алу;
  - Мәтін беттеріндегі абзацтың жаңа жолын және оның оң жақ, сол жақ шекараларын көлденең сзығыштың жоғарғы және төменгі кішкене үшбұрыштың тасмалдау арқылы тағайындау;
- Дайын шартбелгілер жиынынан әрбір адам өзі қолданатын құрал-саймандар тақтасын құрастыру.

Қазіргі жүйелерде әдісін программалаушылар да жиі пайдаланылады. Әртүрлі объектілер жиынынан өздерінің программаларын балалар кубиктерінен суретбейнелер жинаған тәрізді құрастырады. Экранда мәтіндік күжатты баспаға дайындау кезінде символдар бейнесін басылып шыққан қағаз бетіндегі символдармен бірдей болады. Бірақ мұнда көніл аудараптық сэттер де жоқ емес. Windows жүйесі символдардың экранда бейнеленген олардың шеттерін нықтап анық етіп көрсетеді, ал қағазда таңбалар бейнесі дәл экрандағы болмай қалуы да мүмкін. Бұларды бірдей етіп көрсету үшін арнаулы операциялар қолданылады, олар туралы мәтін редакторларын оқу кезінде айттылады.

Жұмысты аяқтау [өндеу | қайнарын өндеу]

MS (PC) DOS жүйесінде немесе сол тәрізді басқа операциялық орталарда компьютерді сөндіру ісі оп-оңай орындалады, оның ток келетін қосқышын ажыратса болатыны. Бұл мезетте кейбір программалар жұмысын істеп жатса істеп жатса да, бұлай ағыту ешқандай келеңсіз жағдай тудырмайды.

Ал Windows жүйесімен жұмыс істеу барысында компьютерді өшірмес бұрын мынадай әрекеттерді жұмыс істеу барысында компьютерді өшірмес бұрын мынадай әрекеттерді орындау қажет.

- жұмыс істеп тұрған программаларды жабу (аяқтау);
- Windows шығып жұмысты аяқтау ісін орындау..

Тек осыдан кейін компьютер өшіріледі Неге бұлай? Windows жүйесі компьютер құрылғыларын толық пайдаланып оларды толық басқарып отырады. Бұл сэттерде Windows уақытша пайдаланылатын файлдарды типі ТМР болып келетін файлдар) жасап алады. Windows жұмысты дұрыс аяқтаса

ол файлдар өз-өзінен жойылады. Егер жұмыс жұрыс аяқталмаса ол файлдар дискіде сақталып қалып, біраз орын алғып тұрады.

Сондықтан Windows жүйесінің тұрып жұмысты аяқтау үшін мынадай әрекеттер орындалуы тиіс. Бұл батырма бастапқыда тіктөртбұрышпен қоршалып белгіленіп тұрады бұл оның ұнсіз келісім бойынша таңдалып тұрғанының белгісі Енді Enter пернесін бассақ компьютер сол батмаға с Windows 95 жүйесінде сәйкес программаны орындаиды.

ШЕШІМ:

1. Компьютерлік сауаттылықты үнемі жандандырып отыру.
2. Компьютерлік сауаттылық бойынша ай сайын түсіндірме жұмыстары жүргізілсін.

Жиналыс төрайымы

Сей

Д.Сейткасимова

Жиналыс хатшысы

Намазбаева

Ф.Намазбаева

**«Шалқар-Астана» бөбекжай-балабақшасында» педагог қызметкерлердің компютерлік сауаттылығын арттыру мақсатында өткізілген түсіндірме жұмыстарының
ХАТТАМАСЫ**

Откізілген мекен-жайы: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының гимараты.

Откізілген мерзімі: 08.11.2022 жыл.

Катысушилар: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешілері, тәрбиеші көмекшілері, медбике.

Күн тәртібінде: 1. Microsoft Office Excel бағдарламасында жұмыс жасау туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының менгерушісі Д.Сейткасимова:

Windows 10 - Microsoft корпорациясының отбасындағы, компьютерлерге арналған операциялық жүйесі. 2014 жылы Қытай мемлекеттік мекемелердің

Windows 7-ден Windows 8-ге ауысуына қатаң тыйым жасаған болатын. Оndaғы басты себеп – мемлекеттің ақпараттық қауіпсіздігін сақтау. Ал, күні кеше сатылымға шыққан Windows 10 операциялық жүйесі қолданушылар үшін қаншалықты қауіпсіз (ақпараттың құпиялышының тұрғысынан), қаншалықты тиімді әрі жаңа жүйені орнатар алдында не нәрсені есте ұстau керек?

ArsTechnika сараптамалық интернет-басылымы жүргізген зерттеу нәтижесінде белгілі болғандай, Windows 10 өз қолданушыларының деректерін Microsoft серверіне жіберіп тұрады еken, тіпті оның параметрлерін «құпиялышық» режиміне қойғаның өзінде. Бұл OneDrive және Microsoft-тың өзге де сервистері үшін қажет, дейді мамандар. Алайда, OneDrive өшірүлі жағдайда және Microsoft есептік жазбасына қосылған жергілікті тораптың (локальная сеть) аккаунты арқылы серверге қосылғаның өзінде Windows 10 операциялық жүйесі деректерді жіберіп тұрады еken. Эйтсе де, Microsoft компаниясы ресми түсінікtemede сарапшылардың бұл пікірін жоққа шығарып отыр. Компанияның ресми түсінікtemесінде: «Windows қолданушының рұқсатынсыз жеке деректерді жинамайды. Microsoft сервері Windows-тың жұмысын жақсарту мақсатында және операциялық жүйенің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету үшін Windows-тың қолданылуы, диагностикасы мен өнімділігі жөнінде кейбір деректерді жинайды. Microsoft бұл деректерді ақаулар туындаған жағдайда оларды жөндеу үшін пайдаланады,» - делінген.

Жоғарыда айтылғандарға қарамастан, Windows 10 операциялық жүйесін орнатуға нақты шешім қабылдасаңыз, келесі мәселеге назар аударыңыз.

Windows 10 орнату үшін компьютерге қандай талаптар қойылады? Microsoft-тың ресми параптасында егер сіздің компьютерінің Windows 8.1 талаптарына сәйкес келетін болса жеткілікті, делінген. Егер бұл ақпарат

аздық етсе, төменде жаңа жүйені орнату үшін компьютерге қойылатын талаптардың тізімі келтірілген:

Процессор: ең кемінде 1 ГГц.

Жедел есте сақтау құрылғысы (ОЗУ): 32 разрядтық жүйе үшін 1 ГБ., 64 разрядтық жүйе үшін 2 ГБ.

Қатты дисктегі бос орын: 16 ГБ.

Видеoadаптер: WDDM драйвері бар Microsoft DirectX 9 графикалық құрылғысы.

Бұдан бөлек, міндettі түрде Microsoft есептік жазбасы мен интернет қажет болады.

Менің компьютерім бұл талаптарға сәйкес келе ме?

Ия, қарапайым қолданушылар үшін, жоғарыда аталған талаптарды тексеру қындау. Сол себепті, Microsoft компаниясы Get Windows 10 атты жаңа құрал ойлап тапты. Ол Windows 10 орнатуға болатын барлық компьютерлерде хабарлама ретінде автоматты түрде шығып тұрады. Бағыты компьютерінің интернетке қосылулы және «автоматты жаңартулар» қызметі белсенді болуы керек.

Windows 10 қолданар алдында тағы нені білген жөн?

Егер сіз дәл қазіргі уақытта Windows 7 SP1 немесе Windows 8.1. операциялық жүйесінің қолданушылары болсаңыз, Windows Update жүйесі арқылы Windows 10 жүйесін тегін жаңартта аласыз. Осы кезде төмендегілерді есте ұстаңыз:

Жаңарту Windows 10 сатылымға шықан алғашқы 12 айдың ішінде жүзеге асырылу керек.

Windows 10 операциялық жүйесінде Windows 10 Home, Mobile, Pro, Enterprise, Mobile Enterprise, Education.

Windows XP пен Vista

қолданушылары егер олардың құрылғыларының техникалық сипаттамалары минималды талаптарға жауап беретін жағдайдағана Windows 10 қолдана алады.

Жаңадан шыққан Windows 10 жүйесін біреулер мақтаса,

біреулерсынға алыш жатыр. Ал,

сіз жаңа операциялық жүйе туралы қандай пікірдесіз?

ШЕШІМ:

3. Компьютерлік саудаттылықты үнемі жаңдандырып отыру.
4. Компьютерлік саудаттылық бойынша ай сайын түсіндірме жұмыстары жүргізілсін.

Жиналыс төрайымы

Сейткасимова

Д.Сейткасимова

Жиналыс хатшысы

Намазбаева

Ф.Намазбаева

**«Самұрық» бөбекжай-балабақшасында» педагог қызметкерлердің
компьютерлік сауаттылығын арттыру мақсатында өткізілген түсіндірме
жұмыстарының
ХАТТАМАСЫ**

Откізілген мекен-жайы: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының
ғимараты.

Откізілген мерзімі: 21.01.2023 жыл.

Қатысушылар: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешілері, тәрбиеші көмекшілері, медбике.

Күн тәртібінде: 1. Microsoft office Power Point бағдарламасында жұмыс жасаутуралы түсіндірме жұмыстарын жүргізу.

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының менгерушісі Д.Сейтқасимова:

Озық тәжірибелер орталығы (CoE) ұйымдағы жаңашылдықты және жетілдіруді қолдайды және бизнес мақсаттары және ойлары ұқсас адамдарды біліммен және табыспен бөлісу үшін біріктіреді, сонымен бірге ұйымға стандарттарды, дәйектілікті және басқаруды ұсынады.

Microsoft Power Platform CoE бастапқы жинағы Power Apps, Power Automate және Power Virtual Agents бағдарламаларын негізге ала отырып, Microsoft Power Platform платформасын қабылдау және қолдау стратегиясын әзірлеуді бастауға көмектесетін құрамдастар мен құралдар жиынтығы болып табылады.

Әкімші

Microsoft Power Platform платформасын бейімдеу туралы түсініктерді алу

- Орнату
- Пайдалану
- Терең қарап шығу

Басқару

Тексеруді және сәйкестік процестерін орнату

- Орнату
- Пайдалану
- Терең қарап шығу

Нығайту

Бейімдеуді жасаушылардың қауымдастығымен өркендеу арқылы жылдамдату

- Орнату
- Пайдалану

Жылдам шолуды қаранды CoE Starter Kit.

Байланысқан ресурстар
Microsoft Power Platform әкімші нұсқаулығы
Microsoft Power Platform арқылы бағдарламаның жарамдылық кезеңін
басқару (ALM)
Power BI құжаттамасы
Power Apps құжаттамасы
Power Automate құжаттамасы
Power Virtual Agents құжаттамасы

ШЕШІМ:

1. Компьютерлік сауаттылықты үнемі жандандырып отыру.
2. Компьютерлік сауаттылық бойынша ай сайын түсіндірме жұмыстары жүргізілсін.

Жиналыс төрайымы
Жиналыс хатшысы

*Сейткасимова
Намазбаева*

Д.Сейткасимова
Ф.Намазбаева

**«Самұрық» бөбекжай-балабақшасында» педагог қызметкерлердің
компьютерлік сауаттылығын арттыру мақсатында өткізілген түсіндірме
жұмыстарының
ХАТТАМАСЫ**

**Откізілген мекен-жайы: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының»
гимараты.**

Откізілген мерзімі: 25.02.2023 жыл.

Катысуышылар: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының» тәрбиешілері,
тәрбиеші көмекшілері, медбике.

Күн тәртібінде: 1. ФотоШОУПРО бағдарламасында жұмыс жасау туралы
түсіндірме жұмыстарын жүргізу.

**Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша «Самұрық» бөбекжай-
балабақшасының» менгерушісі Д.Сейткасимова:**

ADOBE PHOTOSHOP программасы туралы жалпы түсінік, программа
мүмкіндіктері

Растрық графикамен жұмыс істеуде Adobe фирмасының Photoshop
программасы үлкен орын алады. Бұл программа қазіргі компьютерлік
графикадә стандарт болып отыр. *Adobe Photoshop* программасы - графикалық
объектілерді өндеу, өзгертуге, сақтауға арналған пакеттің бірі. Adobe
Photoshop программасымен жұмыс істеуге, сканерлеуге, импорттау мен
экспорттауға, аймақ пен контурды ерекшелеге, сурет салуға, түзетуге,
түстер, қабаттар, каналдар мен маскалар, фильтрлер бейненің өлшемімен
рұқсат етілуінің тандауға түстік түзетулерге, бейнені түрлендіруге, тұс
бөлуге, бейнені баспаға шығаруға мүмкіндік береді. Adobe Photoshop
программасының басты басқару элементтері: меню қатары, құрал-саймандар
панелі, қасиеттер панелінен тұрады.

Тұп нұсқаның бастапқы алынуы файл-оркрыть, немесе файл-ашу немесе
файл-импорт командасы арқылы жүзеге асырылады.

Импорт дегеніміз - сыртқы күзден - сканер цифрлық фотокамерадан алғынған
бейнені атайды. Графикалық редактордың сыртқы құрылғылармен
байланысы TWAIN программаңың интерфейсі арқылы жүзеге асырылады. Ол
бейне көздерінен мәліметтердің алмасу параметрлеріне стандарт орнатады.
Тұп нұсқа бейнемен жұмыс жасамас бұрын оның параметрлерін анықтау
керек болады.

Мұндаға өлшем бірлікті пиксельден сантиметрге, миллиметрге немесе
дюймге ауыстыру сияқты мүмкіндіктер бар.

Жаңа файл құрған уақытта пайда болатын терезе.

Adobe Photoshop программасының терезесі:

2.1. “ADOBE PHOTOSHOP” прораммасында құрал саймандар тақтасы

Құрал-саймандар панелі Adobe Photoshop графiktік саймандарының
батырмаларынан тұрады. Бұл саймандар бейнені белгілеу, бояу, өндеу және
қараумен байланысты операциялар мен процедураударда орындауға арналған.

Сонымен қатар алдыңғы және артқы планға түстерді орындауға болады. Кейбір саймандар таңдауға болатын кішкене ұшбұрыштар орналасқан.

2.1.1. Белгілеу саймандары

Аумақ (область). Тіктөртбұрышты аумақты белгілейді. Квадрат аумақты белгілеу үшін Shift пернесін басып отырыңыз.

Овал аумақ (Овальная область). Оваль аумактарды белгілейді. Шенберді белгілеу үшін Shift пернесін басып отыру қажет.

Тік және көлденең қатар (вертикальная и горизонтальная строка). Бейне бойынша белгілі бір аумақты бір пиксель қатары бойынша белгілейді.

Рамка. Бейнеден белгіленген аумақты қып алады.

Лассо. Кез келген формадағы аумақты белгілейді.

Полигональное лассо. Бейнеден кесінділерден құралған аумақты белгілейді.

"Волшебная палочка". Бейнеден түсіне байланысты фрагменттерді белгілейді.

Магнитное лассо. Объектінің шекараларын белгілеу үшін қолданылады.

2.1.2. Сурет салу және бояу саймандары

Кисть - негізгі түспен бояу үшін қолданылады. Кисть сайманының төменгі жағында орналасқан Δ басу арқылы шағын миниатура парапашасын ашуға болады. Кисть динамикасы компьютерлік кистьті табиғи кистьке бағыттайды. Кистьтің түсі бояудың аяқталу эффектісі болып табылады.

Сонымен бірге кистьтің мынадай параметрлерін өзгертуге болады, диаметр – қаттылығы – интервал.

Кистьті бастапқы қалпына келтіру үшін восстановить в кисти командасын орындау қажет.

Ерекше кистьті таңдау үшін (қар, жапырақ т.б) ерекше кисть панелінен ұшбұрыш батырмасын шертіп, заменить кисти – program files\ adobe\ photoshop\presets\ - кисть түрін таңдау керек. Түрлі бейнелер берілген панельден қажетті форманы таңдап, штамптау қажет, ал өз қажетімізше кисть формасын құру үшін қажетті бейнені ашып, правка – определить кисть – атын қойып сақтау керек. Өзгертілген бейнені қайта қалпына келтіру үшін историческая кисть батырмасын таңдап, бейне үстінен жүргізу керек, ал узорлы кисть әр түрлі стильде берілген формалар құруға көмектеседі. Оны режим немесе стиль терезелерінен таңдайды.

Қарындаш- сызық, штрих сызу үшін қолданылады. Қарындаштың қалындығын қажеттіне өарай таңдауға болады.

2.1.3. Өңдеуге арналған саймандары

Текст. Биттік мәтін құруға көмектеседі.

Текст-маска. Белгіленген аумақты текст символы формасында құруға көмектеседі

Рука. Бейненің экранға симаған бөлігін жылжытуға көмектеседі.

Масштаб. Бейнені үлкейтіп, кішірейтеді.

Перемещение. Белгіленген аумақты, слой мен бағыттауштарды жылжытуға арналған

Вертикальный текст. Бейнеге тік бағыттағы мәтін құруға көмектеседі.

2.1.4. Ретуширования жасауға арналған саймандар

Палец. Кеппеген красканы қолмен былғау эффектісін береді.

Штамп. Бейненің дәл немесе өзгертілген көшірмесін алуға көмектеседі.

Размытие. Пикселдер арасындағы контрастты азайту арқылы бейнедегі шекаралар мен аумақтарын жоюға көмектеседі.

Резкость. Бейненің қанықтылығын арттыру.

Осветлитель. Бейненің кейбір бөлігін ашықтандыру.

Затемнитель. Бейненің кейбір бөлігін қоюландыру.

Губка. Бейненің жеке бөліктерінің қанықтылығын өзгерту.

Жұмыс ортасын баптау саймандары

Стандартты режимде өндөу. Photoshop негізгі режимнің функцияларын орындауды.

Быстрая маска режимінде өндөу. Уақытша маскаларды құру мен өндөуде маска мен бейнені бір мезгілде қарауга көмектеседі.

ШЕШІМ:

3. Компьютерлік сауаттылықты үнемі жандандырып отыру.
4. Компьютерлік сауаттылық бойынша ай сайын түсіндірме жұмыстары жүргізілсін.

Жиналыс төрайымы

Д.Сейтқасимова

Жиналыс хатшысы

Ф.Намазбаева

**«Самұрық» бөбекжай-балабақшасында» педагог қызметкерлердің
компьютерлік сауаттылығын арттыру мақсатында өткізілген түсіндірме
жұмыстарының
ХАТТАМАСЫ**

Откізілген мекен-жайы: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының
ғимараты.

Откізілген мерзімі: 12.05.2023 жыл.

Катысушылар: «Самұрық» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешілері,
тәрбиеші көмекшілері, медбике.

Күн тәртібінде: 1. CapCut бағдарламасында жұмыс жасау туралы түсіндірме
жұмыстарын жүргізу.

**Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша «Самұрық» бөбекжай-
балабақшасының менгерушісі Д.Сейтқасимова:**

Contactcapcut.support@bytedance.com

#1 тегін үздік ұсыныстар бейне ойнатқыштар және редакторлар

Дерек қауіпсіздігі

arrow_forward

Қауіпсіздік ұғымы әзірлеушілердің деректеріңізді қалай жинап, бөлісетінін
түсінуден басталады. Дерек күпиялдылығы мен қауіпсіздік шаралары
қолданбаңыздың пайдаланылуына, аймағыңыз бен жасыңызға байланысты
әртүрлі болуы мүмкін. Бұл ақпаратты әзірлеуші ұсынды және оны өзгертип
түрү мүмкін.

Үшінші тараппен ешбір дерек бөлісілмейді.

Әзірлеушілердің деректерді бөлісу бойынша мәлімдемесі туралы толық
ақпарат алыңыз.

Бұл қолданба осы дерек түрлерін жинауы мүмкін.

Локация, Фотосуреттер мен бейнелер және тағы 4

Дерек шифрланып өткізіледі.

Деректің өшірілуін сұрай аласыз.

Мәліметтерді көру

ШЕШІМ:

1. Компьютерлік сауаттылықты үнемі жандандырып отыру.
2. Компьютерлік сауаттылық бойынша ай сайын түсіндірме
жұмыстары жүргізілсін.

**Жиналыс төрайымы
Жиналыс хатшысы**

*Сал
Рах*

Д.Сейтқасимова

Ф.Намазбаева